

THE PAST IS
NEVER DEAD.
IT'S NOT
EVEN PAST

William Faulkner

De laatste decennia is er een groeiende academische en politieke interesse in postconflictsamenlevingen die voor de enorme uitdaging staan hun land terug op te bouwen na een oorlog. Om een vreedzame transitie naar een democratische samenleving mogelijk te maken, werden allerlei mechanismen ontwikkeld waarbij waarheid, gerechtigheid en verzoening centraal staan. Al die mechanismen, zoals vervolging en berechting, waarheidscommissies, amnestie, reparatieprogramma's ... kunnen we samenbrengen onder de noemer *transitional justice*. Dit werd tot nu toe vooral bestudeerd vanuit juridisch en politiek oogpunt. De groeiende aandacht voor historisch onrecht wereldwijd heeft echter recent ook bij historici de interesse voor *transitional justice* gewekt. In postconflictsituaties vervagen de grenzen tussen heden, verleden en toekomst immers zodanig dat historici een belangrijke rol kunnen spelen.

Tessa Boeykens en Eva Willems, twee jonge historici, tonen dat in de eerste bijdrage overtuigend aan. Op basis van etnografisch veldwerk in Peru en Guatemala komen ze tot de vaststelling dat de omgang met historisch onrecht heel lokaal en cultureel specifiek is, dat iedereen op een andere manier met het verleden omgaat. En dat enkel door het scheppen van ruimte en erkenning voor deze herinneringspluraliteit er een weg kan zijn van gewapend conflict naar democratie.

In een tweede bijdrage neemt Donald Weber ons mee naar de fascinerende wereld van de transportarbeiders: matrozen, vissers, havenarbeiders, taxichauffeurs ... Hij schreef er een lijvig boek over dat door Amsab-ISG samen met de Belgische Transportbond werd uitgegeven en daar al ruim verspreid is. Om ook de lezers van *Brood & Rozen* warm te maken, lichten we graag een tipje van de sluier met een fragment uit zijn boek.

Egon Bauwelinck brengt een doordachte analyse van een iconische foto over betogende vrouwen en kinderen in 1906. Of hoe het verheffen van een beeld tot historisch icoon vaak leidt tot het dehistoriseren van dat beeld. Niets is wat het lijkt.

Als afsluiter van het jubileumjaar van Vooruit een interview met de toenmalige conciërge van Vooruit, Freddy Van Rietvelde. Mede door zijn inzet kwam er terug interesse voor het gebouw en voor de mogelijkheden van Vooruit, en kon een nieuw verhaal beginnen.

In de rubriek Collectie is er de bijdrage van Rik De Coninck over een archief van Heinrich Wandt, een pacifistische Duitse soldaat die tijdens WO I in Gent verbleef. Sofie Vrielynck beschrijft het archief van Lydia Chagoll, danseres en levensgezellin van Frans Buyens.

Tot slot in de rubriek Recensies een interessant boek over milieugeschiedenis, besproken door Maarten Savels. In een reactie van Hans Vandecandelaere op de recensie van zijn boek in het vorige nummer van *Brood & Rozen*, nodigt hij de recensente uit tot een debat over publieksgericht versus academisch schrijven. Wordt hopelijk vervolgd.

Ergens tussen verleden, heden en toekomst wensen we u een heel fijn 2014.

Paule Verbruggen

